

Resultaten praktijkonderzoek massaria

Mate van aantasting in drie fasen

In 2007 werd de eerste aantasting van massaria in platanen waargenomen. We zijn nu ruim zes jaar verder en de groene vakwereld heeft ruimschoots ervaring op kunnen doen met het inspecteren en monitoren van de ziekte. 'Wij hebben de afgelopen jaren bij veel gemeenten het platanenbestand gemonitord op de aanwezigheid van massaria en hebben in ons praktijkonderzoek veel aspecten van de ziekte waargenomen,' aldus Joost Verhagen, directeur van Cobra.

Auteurs: Joost Verhagen en Wouter Schulp

Massaria veroorzaakt houtrot aan de bovenzijde van de tak. Door het eigen gewicht van de tak kan deze uiteindelijk uitbreken. Massaria komt in principe bij elke plataan voor, alleen komt de ziekte niet bij elke plataan tot uiting. Een aantasting komt tot stand wanneer de gastheer (de

plataan), aantaster (massaria-schimmel) en de juiste omstandigheden (warm en droog weer) aanwezig zijn. Wij hebben tijdens onze inspecties op vrijwel elke locatie en bij vrijwel elke plataan in Nederland massaria aangetroffen.

Vaak blijft de aantasting beperkt tot kleine tak-

jes (< 2 cm) die er aan het eind van de zomer uitwaaien. De aanwezigheid van deze takjes betekent echter niet dat er geen dikkere takken zijn aangetast! Dikkere takken die conditioneel zwakker zijn worden in de regel aangetast. Dit zijn takken die door schaduwdruk onderdrukt worden en vaak in de onderste helft van de kroon zitten.

Wanneer volwassen bomen zwaar worden gesnoeid, worden er meer en dikkere takken aangetast

Stadia en kans op breuk

De aantasting is in verschillende stadia waarneembaar. Wanneer het een recente aantasting betreft, is (meestal) op de bovenzijde van de tak een roodbruine verkleuring zichtbaar. Deze verkleuring is vaak streepvormig en bevindt

Joost Verhagen is directeur van Cobra en Wouter Schulp is vakspecialist bomen bij Cobra boomadviseurs bv.

zich nabij de takaanzet. In deze fase zit er nog gewoon blad aan de tak en is de aantasting vanaf de grond niet of nauwelijks waar te nemen. De kans dat de tak in deze fase door de massaria-aantasting afbreekt, is klein. Ontwikkelt de aantasting zich verder, dan neemt de algehele conditie van de tak af, waardoor dunne twijgen beginnen af te sterven. De ver-

kleuring van het bastweefsel breidt zich uit naar de zijkant van de tak. Dit stadium is voor een getraind oog te herkennen en kan met behulp van een verrekijker vaak vastgesteld worden. De kans dat takken in dit stadium uitbreken is erg groot, omdat het aangetaste hout zwak is terwijl de windbelasting groot is door het aanwezige blad. Wanneer de tak bijna geheel is afgestorven,

laten strepen schors los, waardoor de koffiebruine verkleuring van het onderliggende hout zichtbaar wordt. De zwarte vruchtlichamen van de schimmel worden in deze fase zichtbaar; dit zijn kleine zwarte puntjes (ca. 1-2 mm in doorsnede). De kans dat de tak nu uitbreekt, is groot.

Pas wanneer de aantasting zich verder ontwikkelt, neemt de algehele conditie van de tak af, waardoor dunne twijgen beginnen af te sterven en het uitbraakrisico toeneemt

Eerste fase: streepvormige verkleuring van de tak

Tweede fase: bovenzijde bast sterft af en conditie van tak gaat achteruit. Takken zijn 20 à 30 cm in diameter

Laatste fase: tak breekt af

Standplaats

De standplaats van de bomen speelt een grote rol in de aanwezigheid van de ziekte. De kans op aantasting van dikkere takken is bij platanen in laanverband veel groter dan bij een solitaire plataan. Doordat de bomen tegen elkaar aan groeien, is er meer schaduw in de onderzijde en het midden van de kroon. Door deze schaduw-druk zijn de takken in deze delen van de kroon vatbaarder voor aantasting door massaria.

(Micro)klimaat

Naast de standplaats is ook het weer van invloed op de aantastingsdruk. Vooral warm en droog weer dragen bij aan de omvang en ernst van de aantasting.

Snoei

Wat tijdens ons onderzoek meermalen is opgevallen, is dat er meer en dikkere takken worden aangetast als volwassen bomen zwaar worden gesnoeid. Dit oogt tegenstrijdig, omdat er meer licht in de binnenkroon kan toetreden. Maar een verklaring kan zijn dat de boom door de zware snoei stress ervaart en minder weerstand kan bieden tegen massaria. Een aardige vraag om door de wetenschap te worden opgepakt.

Stuur of twitter dit artikel door!

Scan of ga naar:

<http://www.boomzorg.nl/artikel.asp?id=19-4342>